

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím:

G. J.

Új zenei tudományos intézmény Budapesten

Összel a Várban megnyílik a Bartók-archívum

Helybirtokok, 1961. sept. 11.

Oszályozás

Tárg

Hely

Ély

Helyszám

(Oldal)

(Köt. v. füz.)

(Idő)

(Hely)

902.5

"1961"

Országház utca 9. A Várat bemutató útikalauz egyelőre nem sokat mond erről az épületről, hiszen ezt a közép-kori, Zsigmond idejéből származó lakóházat a háború rombadöntötte, csak egy évvel ezelőtt fogtak hozzá újjáépítéséhez. A házat most még állványerdő veszi körül, de néhány hét múlva már Budapest egyik jelentős idegenforgalmi helye, a modern zenének egyik fellegrára lesz ez a XV. századi épület. Itt nyílnak meg ősszel, a Liszt-Bartók ünnepek, a zenei versenyek, s az állandó Bartók-kiállítás. A kiállítási anyag tekintélyes része magától Bartóktól származik.

10 láda — emlék

Bartók ugyanis, mielőtt a második világháború idején végleg búcsút mondott volna a fasizmus járma alatt nyögő országnak, vagy tíz ládába becsomagolta azokat a holmijait, amelyeket nem vihetett magával. Ebben az értékes anyagban megtalálhatók első, korai műveinek kézíratai, fonográfja és felvételei, s népdalgyűjtő útjainak egyéb emlékei, például a parasztoktól kapott ajándékok, köcsögök, pipák, fazekas-remek. Itt vannak azok a tárgyak is, amelyek Bartóknak, mint a világ sokféle dolga iránt érdeklődő embernek gyűjtő szenvedélyéről tanúskodnak: kőzet-, kagyló-, rovar-, növénygyűjteménye stb. *Ezekig hányódott különböző helyeken ez a sok emlék, amíg 1958-ban ifjú Bartók Béla letétbe nem helyezte a Magyar Tudományos Akadémiánál.* A hagyatéknak azt a részét, amit a kiállításon nem tudnak elhelyezni, az archívumba szállítják és itt a tudományos kutatók feldolgozzák majd ezeket a fontos relikviákat. Az archívum amely a világ első ilyen intézménye — az egyetlen, Egyesült Államok-beli kisebb Bartók gyűjteményt kivéve — egyébként rendkívül sok feladatot old meg az egyetemes, a magyar és a XX. századi modern zenetudománnyal kapcsolatban.

2026-ban — Bartókról

A legfőbb feladat természetesen a Bartók-kutatások irányítása, és ehhez a jövő tavasszal az udvari szárnyban teljesen elkészülő kétemeletes várbeli épület minden segítséget megad. Megtalálható majd itt a korszerű könyvtár, kutatószoba, négy fülke magnetofon-lehallgatáshoz, mikrofilm-olvasáshoz, gazdag, teljességre törekvő Bartók-dokumentáció, bibliográfia és irodalom. Folyamatosan megszerzik magnotekercsen és lemezen a külföldi Bartók-felvételeket, összegyűjtik a Bartókról szóló irodalmat, életrajzokat, monográfiákat, cikkeket, tanulmányokat, kritikákat stb.

Ez a gyűjtőmunka már régebben megindult és az Aka-

démia rendszeresen megvásárolja a műgyűjtőktől a legkülönbözőbb Bartók-émlékeket. Megvették például a Bartók-Hubay Jenő vita teljes hírlapi anyagát, Bartók 1919-es tevékenységének újságbeli dokumentumait. Podharszki Imrétől, az egyik lelkes Bartók-gyűjtőtől vásárolták meg — többek között — a Pesti Hírlapnak azt az 1926. decemberi kritikáját, amely rendkívül elfogult hangon bírálja Bartók művészetét. A cikk szerint az azóta megszűnt lap száz év múlva — 2026-ban — így fog írni Bartókról: „A száz év előtt élt kiváló magyar zeneszerző, Bartók Béla műveit hallottuk az elmúlt estén. Tizenöt dall hallottunk tőle ezen a hangversenyen és dicséretére bátran megállapíthatjuk, hogy egyetlen sincsen közöttük, amelyen a melódia, az ún. „jólhangzás” és a zenei szépség elavult fogalmait felfedezhetők...”

Egy belga tudós Bartókért Budapestre költözik

Ebben az érdekes, hasznos gyűjteményben foglal helyet az a méltatás is — Lányi Viktoré 1928-ból —, amely azt

igazolja, hogy támadói mellett már régóta ott voltak Bartók hódolói is, akik elismerték a nagy mester geniuszát. „Újat kereső, forradalmi muzsika zászlai lengedeznek szerte a művelt világon, — írja Lányi Viktor. — Az egyik ilyen lobogó magyar színeket visel és Bartók Béla neve tündököl rajta. Bartók Béláé, akinek zseniális akarása nem ismer megalkuvást...”

A ősszel ünnepélyesen megnyíló Bartók-archívum igazgatásával Szabolcsi Bence akadémikust, az európai híru zenetudóst bízták meg, az archívumban dolgozik majd tudományos munkatársként Falvy Zoltán, a fiatal zenekutató. Részt vesz az intézmény irányításában tudományos főmunkatársként Denijs Dille belga professzor, aki hazájában, Antwerpenben az ófrancia nyelv tanára volt, de hosszú ideje foglalkozik Bartókkal és a modern zenével, s valóságos megszállottja a magyar muzsikusknak. Bartók-rajongása vezette el Dillét ahhoz, hogy nemrégiben Budapesten telepedett le, és a magyar zenei intézmény egyik szellemi irányítójaként most már hazánkban folytatja kutatásait.

G. I.